

Dosarul nr. 3-2464/2021

2-21132679-12-3-07092021

HOTĂRÂRE
În numele Legii

22 mai 2024

mun. Chișinău

Judecătoria Chișinău (sediul Centru)

Instanța compusă din:

Președintele ședinței, judecător

Grefier

Victor Sîrbu

Elena Negru

Adelina Țușca

Cu participarea:

Avocatul reclamantului

Reprezentantul pârâtului

Eugeniu Musteață

Iurie Cerneavschii

a examinat în ședință publică în procedură de contencios administrativ, cererea de chemare în judecată depusă de ***** către Autoritatea Națională de Integritate cu privire la anularea actului de constatare ***** din 19.08.2021, -

c o n s t a t ă:

Argumentele participanților la proces:

La 07 septembrie 2021, *****e, prin intermediul avocatului, Musteață Eugeniu, a depus cerere de chemare în judecată către Autoritatea Națională de Integritate cu privire la anularea actului de constatare ***** din 19 august 2021.

În argumentarea cererii de chemare în judecată a indicat că, la 19 august 2021 a fost emis Actul de Constatare ***** de către Inspectoratul de Integritate a ANI al RM, prin care s-a constatat că ***** se află în stare de incompatibilitate și urmează a fi inițiată procedura de ridicare a mandatului de președinte al r-nului Ungheni.

Menționează că, actul de Constatare ***** din 19 august 2021 a fost recepționat la data de 03 septembrie 2021.

Astfel, în pct. 4 al Actului de Constatare ***** din 19 august 2021 s-a indicat faptul că acesta poate fi contestat direct în instanța de judecată în termen de 15 zile de la primirea lui.

Indică că, deși s-a invocat termenul de 15 zile, atrage atenția că prevederile art. 36 al Legii ***** în vigoare de la data de 22 decembrie 2020, nu prevăd un asemenea termen, fiind aplicabile prevederile art.209 alin. (1) lit. b) al Codului administrativ, în coroborare cu prevederile art. 36 al Legii ***** adică în termen de 30 de zile, direct în instanța de judecată.

Având în vedere faptul că nu este de acord cu Actul de Constatare *****din 19 august 2021, în temeiul prevederilor art. 20, art. 189 alin. (1) și art. 206 alin. (1) lit. a) ale Codului administrativ, înaintează prezenta acțiune.

Ulterior, reclamantul mai menționează că, la 03 septembrie 2021, ***** a recepționat Actul de Constatare *****din 19 august 2021, semnat de inspectorul superior de integritate, *****, a Inspectoratului de Integritate a Autorității Naționale de Integritate a RM.

Precizează reclamantul că, potrivit Actului de Constatare din 19 august 2021, a fost constatat că reclamantul, *****, fiind în exercițiul funcției de președinte al r-lui Ungheni, deținând concomitent funcția de președinte al AO „Asociația Raională de Volei Ungheni” și a funcției în ÎI „*****”, se află în stare de incompatibilitate nesoluționată în termenul legal și urmează inițierea procedurii de ridicare a mandatului de președinte al r-lui Ungheni, cu decăderea pe un termen de 3 ani de dreptul de a mai exercita funcția de președinte de raion, precum și orice altă funcție de demnitate publică. În motivare a fost reținut prevederile art. 16 al Legii 133/2016, ca fiind normă de blanchetă și prevederile art. 84 alin. (1) al Legii 436-XV/2006, precum că parcursul mandatului de președinte de raion nu are dreptul să dețină funcții retribuite sau să cumuleze o altă funcție în întreprinderi.

Consideră că, Autoritatea Națională de Integritate, în persoana lui *****, a interpretat eronat, în consecință, a aplicat eronat prevederile legale, fapt care a dus la emiterea unui act ilegal, din ce considerente urmează a fi anulat.

Astfel, în temeiul prevederilor art.art. 189, 206 alin. (1) lit. a), 211, 221, 224 alin. (1) lit. a) ale Codului administrativ reclamantul solicită: - a anula Actul de Constatare *****din 19 august 2021, semnat de inspectorul superior de integritate, *****, a Inspectoratului de Integritate a Autorității Naționale de Integritate.

La 23 septembrie 2021, prin intermediul cancelariei Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani), reprezentantul reclamantului, avocatul Musteață Eugeniu, a fost depusă cererea de concretizare a pretențiilor la cererea de chemare în judecată.

În motivarea cererii de concretizare partea reclamantă susține că, în contextul cererii de chemare în judecată înaintată de ***** împotriva Autorității Naționale de Integritate prin carea s-a solicitat anularea Actului de Constatare *****din 19 august 2021, semnat de inspectorul superior de integritate, *****, a Inspectoratului de Integritate a Autorității

Naționale de Integritate a RM, comunică că, la 23 septembrie 2021, a parvenit răspunsul Autorității Naționale de Integritate *****din 20 septembrie 2021, prin care s-a comunicat precum că cererea prealabilă a rămas fără examinare având în vedere că dezacordul cu actul contestat se realizează direct în instanța de judecată.

Având în vedere că practica judiciară nu este uniformă, iar prevederile legii sunt interpretate diferit, înaintează prezenta cerere de concretizare prin care își manifestă dezacordul cu acțiunile Autorității Naționale de Integritate privind refuzul de a examina cererea prealabilă înregistrată la 16 septembrie 2021.

Atrage atenția că, în cererea prealabilă a fost indicat că, Autoritatea Națională de Integritate, *****, a interpretat eronat, în consecință, a aplicat eronat prevederile legale, precum și a încălcat procedura de verificare, fapt care a dus la emiterea unui act ilegal, din ce considerente urmează a fi anulat.

Deși Autoritatea Națională de Integritate a menționat că actul de rigoare se contestă direct în instanța de judecată, aceasta a menționat că nu poate relua procedura de control deoarece actul nu a devenit incontestabil deși reclamantul nu a solicitat reluarea procedurii, dar reexaminarea acesteia.

Solicită partea reclamantă *****:

- a anula Aactul de constatare ***** din 19 august 2021, semnat de inspectorul superior de integritate, *****, a Inspectoratului de Integritate a Autorității Naționale de Integritate a RM și refuzul Autorității Naționale de Integritate *****din 20.09.2021 de a examina cererea prealabilă.

La 13 octombrie 2021, prin intermediul cancelariei Judecătoriei Chișinău din partea pârâtului, Autoritatea Națională de Integritate, a fost depusă referință, prin care solicită respingerea cererii de chemare în judecată ca fiind neîntemeiată.

În susținerea referinței partea pârâtă, menționează că, în conform art. 7 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate este abilitată să efectueze controlul privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor, inclusiv constată încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor. Potrivit art. 17 alin. (1) din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, inspectorul de integritate este persoana angajată în această funcție prin concurs și care este responsabil de efectuarea controlului averii și al intereselor personale, privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor.

Astfel, pârâtul notează că, în data de 13 ianuarie 2021, în condițiile alin. (1) al art. 30 din Lgea cu privire la Autoritatea Națională de Integritate ***** prin intermediul

sistemului electronic de distribuire a sesizărilor, inspectorul de integritate a primit spre verificare prealabilă nota de sesizare din oficiu *****in 28 decembrie 2020.

Autorul notei consideră oportună verificarea respectării regimului juridic al incompatibilității funcțiilor deținute de către reclamantul, președinte al r-nului Ungheni și concomitent președinte al Clubului sportiv „Olimp”.

Prin urmare, conform prevederilor art. 31 alin. (1) din Legea cu privire la Autoritatea Națională de Integritate ***** inspectorul de integritate, în termen de 15 zile de la data repartizării sesizărilor, efectuează verificarea prealabilă a acestora, în cadrul căreia verifică respectarea condițiilor de formă și conținut ale sesizărilor și existența bănuielii rezonabile privind încălcarea a prevederilor legale în domeniul declarării averii și a intereselor personale, conflictelor de interese sau incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor. Verificând sesizarea sub aspectul respectării condițiilor de formă și conținut, inspectorul a stabilit că sesizarea corespunde cerințelor stabilite de Codul administrativ. În cadrul verificării prealabile s-a stabilit că alegațiile petiționarului sunt întemeiate fiind susținute de datele din declarația de avere și interese personale anuale, pentru anul 2019, a subiectului *****.

Astfel, în corespundere cu prevederile art. 31 din Legea cu privire la Autoritatea Națională de Integritate ***** în baza procesului-verbal *****, în data de 28 ianuarie 2021 a fost inițiat controlul tematic cu informarea persoanelor interesate.

Mai susține că, la etapa incipientă a clarificării stării de fapt, din oficiu s-a stabilit că, subiectul în privința căruia a fost inițiat control mai deține concomitent și funcția de președinte al asociației obștești „Asociația Raională de Volei Ungheni”, c.f. *****, precum și de administrator al întreprinderii ÎI „*****”, c.f. 1003609006551.

Ținând cont de principiul eficienței procedurii administrative, inspectorul a extins acțiunea controlului și asupra celor stabilite din oficiu, în scopul constatării existenței ori inexistenței încălcării regimului juridic al incompatibilităților în activitatea demnitarului. Reiterând-și poziția, pârâtul afirmă că, prin comunicarea scrisă a inspectorului cu ***** din 28 ianuarie 2021, recepționată în data de 05 februarie 2021, reclamantul ***** a fost informat despre inițierea controlului, obiectul acestuia și drepturile de care dispune, fiind invitat pentru a-și expună punctul de vedere cu privire la pretensele stări de incompatibilitate supuse verificării.

Pârâtul precizează că, probele ce servesc la constatarea faptelor și circumstanțelor cazului sunt următoarele și anume: Nota de sesizare din oficiu ***** din 28 decembrie 2021; Fișa de distribuire aleatorie din 13 ianuarie 2021; Declarație de avere și interese personale anuală, pentru anul 2019, depusă de ***** la 23 ianuarie 2020; Proces-verbal de inițiere a controlului ***** din 28 ianuarie 2021; Comunicarea scrisă a inspectorului cu ***** din 28 ianuarie 2021, recepționată la 05 februarie 2021, privind informarea

subiectului despre inițierea controlului, despre drepturile de care dispune și invitația de a-și expune punctul de vedere pe marginea obiectului controlului; Punctul de vedere al subiectului controlului înregistrat cu nr. 1269 din 23 februarie 2021; Fișa întreprinzătorului individual ÎI „*****”; Solicitarea de informație a inspectorului cu ***** din 12 aprilie 2021, în adresa Serviciului Fiscal de Stat; Solicitarea de informație a inspectorului cu nr. 04-18/1843 din 12 aprilie 2021, în adresa Instituției Publice „Agenția Servicii Publice”; Solicitarea de informație a inspectorului cu ***** din 12 aprilie 2021, în adresa Primăriei mun. Ungheni; Solicitarea de informație a inspectorului cu ***** din 14 aprilie 2021, în adresa Instituției Publice „Agenția Servicii Publice”; Solicitarea de informație a inspectorului cu ***** din 14 aprilie 2021, în adresa Clubului sportiv „Olimp”; Solicitarea de informație a inspectorului cu ***** din 14 aprilie 2021, în adresa Consiliului r-nal Ungheni; Solicitarea de informație a inspectorului cu ***** din 14 aprilie 2021, în adresa AO Asociația Raională de Volei Ungheni”; Răspunsul I.P. „Agenția Servicii Publice” cu ***** din 21 aprilie 2021, cu anexele: a) Cererea din 28 octombrie 2015 de înregistrare a statutului AO „Asociația Raională de Volei Ungheni” în adresa Consiliului r-nal Ungheni; b) Statutul AO „Asociația Raională de Volei Ungheni” înregistrat cu ***** din 03 noiembrie 2015; c) Proces-verbal ***** din 05 octombrie 2015 al adunării generale a AO „Asociația Raională de Volei Ungheni”, prin care se confirmă alegerea dlui ***** în calitate de președinte al asociației; d) Avizul pozitiv al Ministerului Tineretului și Sportului ***** din 13 octombrie 2015, privind înregistrarea statutului AO „Asociația Raională de Volei Ungheni”; e) Dispoziția președintelui r-nului Ungheni ***** din 03 noiembrie 2015, privind înregistrarea statutului AO „Asociația Raională de Volei Ungheni”, cu eliberarea certificatului de înregistrare; f) Scrisoarea Ministerului Tineretului și Sportului nr. 05/12235 din 23 noiembrie 2015 privind atribuirea numărului de identificare de stat ***** către AO „Asociația Raională de Volei Ungheni”; g) certificat de înregistrare de stat a AO „Asociația Raională de Volei Ungheni” nr. MD ***** din 03 noiembrie 2015; Solicitarea de informație repetată a inspectorului cu ***** din 22 aprilie 2021, în adresa AO „Asociația Raională de Volei Ungheni”; Răspunsul I.P. „Agenția Servicii Publice” cu nr. 3622 din 26 aprilie 2021, cu anexele: a) Hotărârea Camerei înregistrării de Stat din 12 iunie 1995 privind înregistrarea întreprinderii II „*****”, cu atribuirea *****; b) Cererea din 05 iunie 1995 privind înregistrarea întreprinderii II „*****”, depusă de către *****; c) Decizia despre crearea II „*****” din 01 iunie 2015, fondator *****; Răspunsurile Consiliului r-nal Ungheni ***** din 26 aprilie 2021, prin care se confirmă că în baza Deciziei Consiliului r-nal Ungheni nr. 10/1 din 22 noiembrie 2019, dl ***** a fost ales în calitate de președinte al r-nului Ungheni; Răspunsul Serviciului Fiscal de Stat nr. 3897 din 05 mai 2021; Solicitarea de informație repetată a inspectorului cu nr. ***** din 12 mai 2021, în adresa

Serviciului Fiscal de Stat; Răspunsurile primarului mun. Ungheni nr. 4058 din 12 mai 2021, prin care se confirmă că, în perioada 22 noiembrie 2019, până în prezent, nu au fost recepționate notificări privind inițierea activității de comerț pe teritoriul mun. Ungheni de la întreprinderea II „*****”; Răspunsul Serviciului Fiscal de Stat nr. 4382 din 25 mai 2021, prin care se confirmă că agentul economic ÎI „*****”, în perioada 22 noiembrie - 20 mai 2021, nu a prezentat careva dări de seamă fiscale și nu a achitat impozite/taxe la bugetul public național; Solicitarea de informație repetată a inspectorului cu nr. ***** din 29 iunie 2021, în adresa AO „Asociația Raională de Volei Ungheni”; Răspunsul electronic al AO „Asociația Raională de Volei Ungheni” nr. 6763 din 30 iulie 2021, potrivit căruia, de la constituire, asociația nu a avut careva activitate și nici nu a avut dări de seamă anuale pentru perioada 2019-2020; Solicitarea de informație repetată a inspectorului cu ***** din 04 august 2021, în adresa Clubului sportiv „Olimp”; Răspunsul electronic al Clubului sportiv „Olimp” nr. 7077 din 10 august 2021, potrivit căruia, clubul sportiv nu activează din anul 2014, iar în perioada noiembrie 2019-prezent, clubul sportiv respectiv nu a fost înregistrat în registrul nu au fost păstrate documente de constituire; Raport de consultare a bazei de date Registrul de Stat al Populației din 13 august 2021, prin care se confirmă că în prezent dl ***** nu a asigurat încetarea de drept a deținerii funcției de administrator al ÎI „*****”.

Mai mult ca atât, înconformitate cu prevederile art. 9 alin. (3) al Codului administrativ, prin sesizare se informează ritatea publică cu privire la o problemă de interes personal sau public. Prin sesizarea verificată, Autoritatea Națională de Integritate a fost informată despre posibila stare de incompatibilitate în carere s-a aflat actualul președinte al r-nului Ungheni, reclamantul ***** și în același conducător al Clubului sportiv „Olimp”.

În conformitate cu Legea integrității nr. 82/2017, controlul respectării regimului juridic al incompatibilităților reprezintă control de integritate și este asigurat de către Autoritatea Națională de Integritate. Potrivit prevederilor art. 19 lit. b) și art. 38 alin. (1) lit. b) din Legea ***** cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, controlul privind respectarea regimului juridic al incompatibilităților se efectuează de către inspectorul de integritate, iar în cazul în care stabilește că persoana supusă controlului s-a aflat ori se află în stare de incompatibilitate inspectorul de integritate emite un act de constatare.

Astfel, în partea ce ține de deținerea concomitentă a funcțiilor de conducere a asociației obștești AO „Asociația Raională de Volei Ungheni” și a funcției de administrator al ÎI „*****”, examinarea materialelor dosarului și a punctului de vedere al subiectului controlului a permis constatarea faptului că în acțiunile și inacțiunile lui ***** există indici a încălcării regimului juridic al incompatibilităților. din următoarele

considerente. Cercetând materialele dosarului, se atestă că, în data de 22 noiembrie 2019, în baza Deciziei Consiliului raional Ungheni nr. 10/1, reclamantul ***** a fost ales în calitate de președinte al r-ului Ungheni, funcție exercitată până în prezent. La accederea în această funcție și în exercițiul mandatului acordat, președintele nou ales deținea calitatea de președinte al AO „Asociația Raională de Volei Ungheni”, fapt confirmat prin Procesul-verbal ***** din 05 octombrie 2015 al adunării generale AO „Asociația Raională de Volei Ungheni” și Certificatului de înregistrare de stat a AO „Asociația Raională de Volei Ungheni” nr. MD ***** din 03 noiembrie 2015. Din dosarul asociației stocat la I.P. „Agenția Servicii Publice”, rezultă că funcția respectivă o deține până în prezent. Distinct de această funcție, la accederea și în exercițiul mandatului acordat președintele nou ales deținea calitatea de administrator al II „*****”, fapt confirmat prin Decizia despre crearea ÎI „*****” din 01 iunie 2015, fondator ***** și Hotărârea Camerei înregistrării de Stat din 12 iunie 1995 privind înregistrarea întreprinderii ÎI „*****”, cu atribuirea *****. Din Raportul de consultare a bazei de date Registrul de Stat al Populației din 13 august 2021, rezultă că această funcție o deține până în prezent.

Conform prevederilor art. 3 alin. (1) lit. a) și lit. g) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, subiecți ai declarării averii și a intereselor personale sunt persoanele care dețin funcțiile de demnitate publică prevăzute în anexa la Legea nr. 199/2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică și funcționarii publici, inclusiv cei cu statut special. În conformitate cu prevederile art. 16 din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, subiectul declarării se află într-o stare de incompatibilitate în cazul în care pe lângă funcția publică sau de demnitate publică deține/exercită simultan o altă funcție, calitate sau activitate, fapt care este interzis prin Constituția Republicii Moldova și/sau prin alte acte legislative. În sensul art. 2 alin. (1) din Legea nr. 768/2000 privind statutul alesului local, noțiunea de ales local vizează consilierii consiliilor satești (comunale), orașenești (municipale), raionale și consiliului municipal Chișinău, deputații în Adunarea Populară a Găgăuziei, primarii și viceprimarii, președinții și vicepreședinții raioanelor.

În condițiile dispozițiilor art. 7 alin. (1) lit. e) al legii respective, mandatul alesului local este incompatibil cu alte cazuri stabilite prin lege, inclusiv cele prevăzute la art. 84 al Legii nr. 436/2006 privind administrația publică locală. În corespundere cu prevederile art. 84 alin. (1) din Legea nr. 436/2006 privind administrația publică locală, președintele și vicepreședintele raionului, pe parcursul mandatului lor nu au dreptul să dețină alte funcții retribuite sau să cumuleze o altă funcție în întreprinderi, cu excepția activităților științifice, didactice și de creație.

Prin urmare, inspectorul de integritate a constatat că funcția de președinte al r-

nului Ungheni, a fost și este exercitată în stare de incompatibilitate, ori titularul mandatului deține/cumulează activitatea de ales local cu funcții în sectorul privat și urmează a fi tratată prin prisma principiului legalității. Legea nr. 768/2000 privind statutul alesului local, la art. 8 alin. (1)-(2), prevede că alesul local care se află în unul din cazurile de incompatibilitate prevăzute la art. 7 din prezenta lege va demisiona din funcția incompatibilă cu mandatul deținut sau își va depune mandatul în termen de prevederile privind încetarea incompatibilității, consiliul care l-a ales va decide, la ședința imediat următoare, ridicarea mandatului alesului local respectiv, iar în caz de neadoptarea deciziei în cauză, ridicarea mandatului alesului local se va decide pe cale judiciară, la inițiativa oficiului teritorial al Cancelariei de Stat sau la sesizarea Autorității Naționale de Integritate.

La materialele dosarului, inspectorul nu a identificat probe care ar demonstra că, în termen de 30 zile de la numirea în funcție de președinte al r-nului Ungheni, subiectul controlului ar fi renunțat la activitatea de întreprinzător prin II „*****” și/sau la funcția de președinte al AO „Asociația Raională de Volei Ungheni” și nici un act administrativ al Consiliului r-nal Ungheni privind ridicarea mandatului subiectului.

Astfel, se constată că, prin nesoluționarea în termen de 30 de zile a stărilor de incompatibilitate apărute la numirea în funcția de președinte de raion, subiectul controlului a încălcat regimul juridic al incompatibilităților, fapte pasibile răspunderii juridice. Inspectorul a luat act de justificările reclamantului, precum că situațiile în care se află nu întrunesc elementele constitutive ale incompatibilităților prevăzute de lege, deoarece nu a fost remunerat în cadrul AO „Asociația Raională de Volei Ungheni” și II „*****”.

Notează că, în practica Autorității există suficiente acte de constatare în care s-a reținut faptul că lipsa remunerațiilor nu este relevantă atât timp cât este dovedit faptul că funcțiile de natura lor pot fi retribuite și nu țin de activități didactice ori științifice.

În susținerea acestei concluzii inspectorul a remarcat și faptul că, printre incompatibilitățile funcției de președinte de raion se regăsește și activitatea de ales local, care în condițiile legii, nu este una remunerată. Prin urmare nu încapе îndoiala că incompatibilitățile sunt instituite din alte rațiuni decât exclusiv pecuniare. Relevant este și faptul că nici în perioada exercitării mandatului și nici după inițierea procedurii de control, subiectul nu a întreprins vreo tentativă de a înceta de drept relațiile cu entitățile în cauză, lăsând fără modificări legăturile juridice respective.

În conformitate cu art. 23 alin. (3) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, fapta subiectului declarării în privința căruia s-a constatat starea de incompatibilitate nesoluționată constituie temei pentru încetarea mandatului acestuia. Aliniatele (6)-(8) ale art. 23 din legea sus citată prevede că, subiectul declarării

eliberat sau destituit din funcție potrivit prevederilor alin. (3)-(5) este decăzut din dreptul de a mai exercita o funcție publică sau o funcție de demnitate publică, cu excepția funcțiilor electorale, pe o perioadă de 3 ani de la data eliberării sau destituirii din funcția publică ori de demnitate publică respectivă sau din data încetării de drept a mandatului său. Dacă persoana a ocupat o funcție eligibilă, ea nu mai poate ocupa aceeași funcție pe o perioadă de 3 ani de la încetarea mandatului. Autoritatea ține Registrul de stat al persoanelor care au interdicție de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică, care este publicat pe pagina web oficială a Autorității. Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, în art. 40 alin. (1), stabilește că din momentul în care actul de constatare a încălcării regimului juridic al incompatibilităților rămâne definitiv.

Autoritatea sesizează, în termen de 15 zile, conducerea organizației publice sau a autorității responsabile de numirea în funcție a subiectului declarării, în vederea încetării mandatului acestuia, a raporturilor de muncă sau de serviciu ale acestuia. Conform art. 8 alin. (2) al Legii nr. 768/2000 privind statutul alesului local, în cazul în care președintele raionului nu respectă prevederile privind încetarea incompatibilității, consiliul care l-a ales va decide, la ședința imediat următoare, ridicarea mandatului alesului local respectiv, iar în caz de neadoptare a deciziei în cauză, ridicarea mandatului alesului local se va decide pe cale judiciară, la inițiativa oficiului teritorial al Cancelariei de Stat sau la sesizarea Autorității Naționale de Integritate.

Referitor la sancțiunile aplicate prin actul de constatare contestat, Autoritatea reține că, potrivit art. 40 alin. (1) din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, din momentul în care actul de constatare a încălcării regimului juridic al incompatibilităților rămâne definitiv, Autoritatea sesizează, în termen de 15 zile, conducerea organizației publice sau a autorității responsabile de numirea în funcție a subiectului declarării, în vederea încetării mandatului acestuia, a raporturilor de muncă sau de serviciu ale acestuia.

Totodată, prin prisma art. 23 alin. (3) coroborat cu art. 23 alin. (6) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, subiectul declarării eliberat sau destituit din funcție potrivit prevederilor alin. (3)-(5) este decăzut din dreptul de a mai exercita o funcție publică sau o funcție de demnitate publică, cu excepția funcțiilor electorale, pe o perioadă de 3 ani de la data eliberării sau destituirii din funcția publică ori de demnitate publică respectivă sau din data încetării de drept a mandatului său. Dacă persoana a ocupat o funcție eligibilă, ea nu mai poate ocupa aceeași funcție pe o perioadă de 3 ani de la încetarea mandatului.

Așadar, sancțiunile prevăzute în actul de constatare *****din 19 august 2021 constituie consecințe ale constatării încălcării de către reclamantul ***** a regimului

juridic al incompatibilităților.

Subsecvent, Autoritatea notează că, sancțiunile respective vor fi puse în aplicare doar după rămânerea definitivă a actului de constatare contestat.

Suplimentar, pârâtul menționează că, reclamantul, prin intermediul reprezentantului împuternicit în acest sens, în cererea de chemare în judecată nu a invocat nici un temei de drept și de fapt în baza căruia consideră că, actul de constatare *****din 19 august 2021 este pasibilă de anulare.

Mai indică și prevederile art. 211 alin. (1), lit. f) Cod administrativ în cererea de chemare în judecată se indică circumstanțele de fapt și de drept pe care reclamantul își întemeiază pretenția. în același timp, potrivit art. 213 Cod administrativ, dacă cererea de chemare în judecată nu corespunde prevederilor art. 211 alin. (1) și (2) și ale art. 212 alin. (1), judecătorul stabilește reclamantului un termen pentru înlăturarea neajunsurilor. Reclamantul, nu a prezentat motivele de fapt și de drept, a înaintat acțiunea și, totodată, a solicitat instanței de judecată să oblige pârâta să prezinte dosarul administrativ, în baza căruia, ulterior, își rezervă dreptul să depună explicații suplimentare.

Consideră pârâtul că abordarea reclamantului, constituie exercitarea cu rea-credință a drepturilor pe care le are reclamantul. Conform art. 24 alin. (1) Cod administrativ, participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bună-credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți. încercarea reclamantului de a prezenta motivele de fapt și de drept pe care își întemeiază pretenția, doar după prezentarea dosarului administrativ, Autoritatea o califică ca o acțiune inconsecventă și care, eventual, va duce la prejudicierea bugetului autorității publice, fără temeiuri justificate. Or, reclamantul este în drept să ia cunoștință cu materialele dosarului de control, inclusiv după finalizarea procedurii și, în cazul în care nu este de acord cu actul de constatare, putea să-și formuleze opinia după consultarea dosarului administrativ la sediul Autorității. Nu este sarcina Autorității să identifice probele pe care, ulterior, reclamantul le va folosi pentru a-și formula poziția, ci, temeiurile de fapt și de drept trebuiau a fi indicate până la înaintarea acțiunii în contencios administrativ. Dosarul administrativ se prezintă instanței de judecată, însă participanții la procesul de judecată nu sunt împiedicați să consulte dosarul de control prin alte căi.

Prin urmare, în viziunea Autorității, cererea de chemare în judecată depusă de către reclamant nu întrunește condițiile prevăzute în art. 211 alin. (1) Cod administrativ, aceste carențe privind indicarea motivelor de fapt și de drept nu au fost expuse ulterior, deci, sunt incidente prevederile art. 207 alin. (2) lit. h) Cod administrativ, adică, acțiunea urmează a fi declarată inadmisibilă. Invocarea ilegalității actului administrativ, fără a prezenta motivele de fapt și de drept constituie o cale abuzivă prin care orice

persoană, fără a avea temeiuri justificate poate intenta acțiuni nefondate în instanța de contencios administrativ, deci, în vederea educării juridice a reclamanților, în opinia Autorității, instanța ar trebui să atenționeze reclamantul despre faptul că, circumstanțele de drept și de fapt pe care își întemeiază pretenția trebuie prezentate până la sau concomitent cu înaintarea acțiunii în contencios administrativ, în caz contrar, survenind consecința declarării acțiunii ca fiind inadmisibilă.

Astfel, în contextul celor expuse de către partea pârâtă, Autoritatea consideră că, actul de constatare *****din 19 august 2021 a fost emis cu respectarea prevederilor legale, constatările, concluziile și deciziile inspectorului de integritate sunt fondate și argumentate și nu există temei de anulare a actului respectiv.

Pârâtul menționează că, în baza art. 225 alin. (2) Cod administrativ, verificarea de către instanța de judecată a exercitării de către autoritatea publică a dreptului discreționar se limitează la faptul dacă autoritatea publică (a) și-a exercitat dreptul discreționar; (b) a luat în considerare toate faptele relevante; (c) a respectat limitele legale ale dreptului discreționar; (d) și- a exercitat dreptul discreționar conform scopului acordat prin lege. În conformitate cu prevederile art. 16 alin. (1) Cod administrativ, dreptul discreționar al autorității publice reprezintă posibilitatea acesteia de a opta între mai multe soluții posibile corespunzătoare scopului legii atunci când aplică o dispoziție legală. Aliniatul (2) al aceluiași articol stipulează că exercitarea dreptului discreționar nu permite desfășurarea unei activități administrative arbitrare. Raportând aceste prevederi la circumstanțele cauzei, pârâtul solicită instanței de contencios administrativ ca, verificarea legalității actului de constatare *****din 19 august 2021, să se limiteze doar la aspectele sus indicate.

În ședința de judecată, reclamantul ***** nu s-a prezentat, însă avocatul reclamantului - Mustăța Eugeniu, fiind prezent în ședințele de judecată a solicitat admiterea în totalitate a acțiunii conform motivelor de fapt și de drept invocate în cererea de chemare în judecată.

În ședința de judecată reprezentantul, pârâtului, Autorității Naționale de Integritate Cerneavschii Iurie, împuternicit în baza procurii nr. 07/1 din 04 ianuarie 2023, nu a recunoscut acțiunea și a solicitat respingerea acesteia ca fiind neîntemeiată.

Aprecierea instanței de judecată:

Examinând cererea de chemare în judecată, audiind explicațiile părților prezente, cercetând probele anexate la dosar în ansamblu și interconexiunea lor, studiind normele legii aplicabile, instanța de judecată ajunge la concluzia că cererea de chemare în judecată depusă ***** către Autoritatea Națională de Integritate cu privire la anularea actului de

constatare *****din 19.08.2021, urmează a fi admisă parțial din următoarele considerente.

Conform prevederilor art. 189 alin. (1) și (2) Cod administrativ, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice poate înainta o acțiune în contencios administrativ. O acțiune în contencios administrativ poate fi înaintată și atunci când autoritatea publică nu a soluționat în termen legal o cerere.

Conform art. 2 alin. (1) Cod administrativ, prevederile prezentului cod determină statutul juridic al participanților la raporturile administrative, atribuțiile autorităților publice administrative și ale instanțelor de judecată competente pentru examinarea litigiilor de contencios administrativ, drepturile și obligațiile participanților în procedura administrativă și cea de contencios administrativ.

Conform art. 3 Cod administrativ, Legislația administrativă are drept scop reglementarea procedurii de înfăptuire a activității administrative și a controlului judecătoresc asupra acesteia, în vederea asigurării respectării drepturilor și a libertăților prevăzute de lege ale persoanelor fizice și juridice, ținându-se cont de interesul public și de regulile statului de drept.

Conform art. 18 Cod administrativ, interesul public vizează ordinea de drept, democrația, garantarea drepturilor și a libertăților persoanelor, precum și obligațiile acestora, satisfacerea necesităților sociale, realizarea competențelor autorităților publice, funcționarea lor legală și în bune condiții.

Conform art. 22 alin. (1) Cod administrativ, autoritățile publice și instanțele de judecată competente cercetează starea de fapt din oficiu. Acestea stabilesc felul și volumul cercetărilor și nu sunt legate nici de expunerile participanților, nici de cererile lor de reclamare a probelor.

Conform art. 93 alin. (1) din Codul administrativ, fiecare participant probează faptele pe care își întemeiază pretenția.

Conform art. 17 Cod administrativ, drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

Conform art. 225 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, instanța de judecată nu este competentă să se pronunțe asupra oportunității unui act administrativ. Verificarea exercitării de către autoritatea publică a dreptului discreționar se limitează la faptul dacă autoritatea publică: a) și-a exercitat dreptul discreționar; b) a luat în considerare toate faptele relevante; c) a respectat limitele legale ale dreptului discreționar; d) și-a exercitat dreptul discreționar conform scopului acordat prin lege.

Conform art. 206 alin.(1) Cod administrativ, o acțiune în contencios administrativ poate fi depusă pentru: a) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual

(acțiune în contestare); b) obligarea autorității publice să emită un act administrativ individual (acțiune în obligare); c) impunerea la acțiune, la tolerare a acțiunii sau la inacțiune (acțiune în realizare); d) constatarea existenței sau inexistenței unui raport juridic ori nulității unui act administrativ individual sau a unui contract administrativ (acțiune în constatare); sau e) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ normativ (acțiune de control normativ).

Potrivit art. 208 alin. (1) Cod administrativ, în cazurile prevăzute de lege, până la înaintarea acțiunii în contencios administrativ, se va respecta procedura prealabilă.

Analizând circumstanțele speței în coraport cu normele legale precitate, instanța de judecată constată că reclamantul a respectat procedura de depunere a acțiunii, precum și termenul de depunere a acțiunii în instanța de contencios administrativ, motiv pentru care instanța judecătorească constatând că acțiunea este admisibilă, va examina fondul acesteia.

Reieșind din dreptul subiectiv al subiectului afectat, care la fel a fost predeterminat de legiuitorul și care a fost formulat astfel – orice persoană care se consideră vătămată într-un drept al său, recunoscut de lege, de către o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, se poate adresa instanței de contencios administrativ competente pentru a obține anularea actului, recunoașterea dreptului pretins și repararea pagubei ce i-a fost cauzată.

Fiind investită cu atribuția cercetării stării de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, în temeiul art. 22 și 219 Cod administrativ, instanța de judecată reține că obiect al examinării prezentei cauze în instanța de contencios administrativ îl constituie *****dîn 19.08.2021.

În speță, din materialele cauzei instanța reține că, la 22 noiembrie 2019, ***** în baza deciziei Consiliului raional Ungheni nr. 10/1, a fost ales în calitate de președinte al raionului Ungheni.

Potrivit procesului-verbal de inițiere a controlului ***** din 28 ianuarie 2021, s-a dipus inițierea controlului privind respectarea regimului juridic al incompatibilității exercitate de către ***** a funcției de președinte de raion.

Potrivit procesului-verbal *****dîn 05 octombrie 2015 al adunării generale a AO „Asociația Raională de Volei Ungheni” și certificatului de înregistrare de stat nr. MD ***** emis la 03 noiembrie 2015, la accederea în funcția de președinte al raionului Ungheni, ***** deținea simultan funcția de președinte al acestei asociații. Conform dosarului asociației stocat la I.P. „Agenția Servicii Publice”.

Potrivit deciziei de creare a ÎI „*****” din 01 iunie 2015, fondată de ***** și Hotărârii Camerei Înregistrării de Stat din 12 iunie 1995, care confirmă înregistrarea

întreprinderii ÎI „*****” sub numărul 15501861, la accederea în funcția de președinte al raionului Ungheni, ***** deținea și calitatea de administrator al acestei întreprinderi.

Potrivit procesului-verbal nr.1 al Adunării generale a Asociației Obștești „Asociației Raională de Volei Ungheni” din 01 noiembrie 2018, s-a dispus 1. A fi numit în funcție de Președintele Asociației Asociația Raională de Volei, dl. Baran Gheorghe.

Astfel, în urma examinării materialului probatoriu acumulat, la 19 august 2021 de către inspectorul de integritate al Inspectoratului de integritate al Autorității Naționale de Integritate a fost întocmit actul de constatare nr. 268/18, prin care s-a decis:

1. Se constată că în exercițiul funcției de președinte al r-nului Ungheni, deținând concomitent funcția de președinte al AO „Asociația Raională de Volei Ungheni” și a funcției în întreprinderea ÎI „*****”, titularul funcțiilor, *****, se află în stare de incompatibilitate, nesoluționată în termen legal, prin ce încalcă regimul juridic al incompatibilităților.

2. Din moment ce actul rămâne definitiv sau definitivă și irevocabilă hotărârea judecătorească în cazul contestării acestuia, de către Autoritatea Națională de Integritate se asigură inițierea procedurii de ridicare a mandatului de președinte al r-nului Ungheni deținut de dl *****, în cazul neadoptării deciziei în cauză de către Consiliul r-nal Ungheni.

3. Din momentul ridicării mandatului în conformitate cu pct. 2, se decade dl *****, pe un termen de 3 ani, din dreptul de a mai exercita funcția de președinte de raion, precum și orice altă funcție de demnitate publică, cu înregistrarea mențiunii în Registrul de stat al persoanelor care au interdicție de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică.

4. A informa subiectul controlului cu prezentul act de constatare și despre dreptul de a-l contesta în instanța de contencios administrativ, în termen de 15 zile de la primirea acestuia, la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani, str. Kiev 3, mun. Chișinău.

Având în vedere constatările factice expuse supra, instanța de judecată reține că, potrivit art. 3 din Codul administrativ, legislația administrativă are drept scop reglementarea procedurii de înfăptuire a activității administrative și a controlului judecătoresc asupra acesteia, în vederea asigurării respectării drepturilor și a libertăților prevăzute de lege ale persoanelor fizice și juridice, ținându-se cont de interesul public și de regulile statului de drept.

Actul de constatare al Inspectoratului de Integritate al Autorității Naționale de Integritate *****din 19.08.2021, constituie o decizie întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin nașterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public și care impune sancțiuni și afectează drepturile și interesele

legitime ale persoanei, prin urmare, este un act administrativ individual defavorabil și care, reprezintă o formă a activității administrative conform art. 5 din Codul administrativ.

În conformitate cu prevederile art. 20 al Codului administrativ, dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acțiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanțele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod.

După cum rezultă din prevederile art. 16 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, dreptul discreționar al autorității publice reprezintă posibilitatea acesteia de a opta între mai multe soluții posibile corespunzătoare scopului legii atunci când aplică o dispoziție legală. Exercitarea dreptului discreționar nu permite desfășurarea unei activități administrative arbitrare.

Potrivit art. 39 Cod administrativ, (1) Controlul judecătoresc al activității administrative este garantat și nu poate fi îngrădit. (2) Orice persoană care revendică un drept vătămat de către o autoritate publică în sensul art. 17 sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri se poate adresa instanței de judecată competente.

În conformitate cu prevederile art. 38 alin. (3) din Legea nr. 132 din 17.06.2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, persoana poate contesta actul de constatare în condițiile stabilite la art. 36.

Conform art. 36 alin. (1) din Legea cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, persoana care a fost supusă controlului poate contesta actul de constatare în termen de 15 zile de la primirea acestuia, în instanța de contencios administrativ.

Astfel, nefiind de acord cu actul administrativ emis de Autoritatea Națională de Integritate, reclamantul s-a adresat în instanță cu prezenta cerere de chemare în judecată.

Conform art. 16 din Legea nr. 133 din 17.03.2016 privind declararea averii și a intereselor personale, subiectul declarării se află într-o stare de incompatibilitate în cazul în care pe lângă funcția publică sau de demnitate publică deține/exercită simultan o altă funcție, calitate sau activitate, fapt care este interzis prin Constituția Republicii Moldova și/sau prin alte acte legislative.

În conformitate cu prevederile art. 5 din Legea nr. 132 din 17.06.2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, Autoritatea asigură integritatea în exercitarea funcției publice sau funcției de demnitate publică și prevenirea corupției prin realizarea controlului averii și al intereselor personale și privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor.

Potrivit art.12 ain.(1)-(3) din Legea cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică nr.199 din 16 iulie 2010, Demnitarul nu este în drept să desfășoare

orice altă activitate remunerată, cu excepția activităților didactice și științifice. (2) Prevederile alin. (1) nu se aplică în cazul în care Constituția sau legea specială ce reglementează activitatea demnitarului conține prevederi referitoare la situația de incompatibilitate specifică a demnitarului respectiv ori prevederi referitoare la o situație similară.

Conform art.7 alin.(1) din Legea privind statutul alesului local nr.768-XVI din 02.02.2000, Mandatul alesului local este incompatibil cu: a) exercitarea altei funcții de demnitate publică; b) calitatea de funcționar public în oficiile teritoriale ale Cancelariei de Stat; c) calitatea de funcționar public, de angajat în subdiviziunile autorităților administrației publice locale (aparatură președintelui raionului, primăriei, primărie și preturile municipiului Chișinău, direcții, secții și alte subdiviziuni), inclusiv ale Adunării Populare a Găgăuziei și ale Comitetului executiv a Găgăuziei; d) calitatea de șef, de șef adjunct (inclusiv interimatul acestor funcții) în structurile subordonate autorităților publice locale (instituții publice, servicii, întreprinderi municipale); e) alte cazuri stabilite prin lege, inclusiv cele prevăzute la art. 84 al Legii nr. 436-XV din 28 decembrie 2006 privind administrația publică locală.

Potrivit art.84 alin.(1) al Legii privind administrația publică locală nr.436-XVI din 28.12.2006, președintele și vicepreședintele raionului, guvernatorul unității teritoriale autonome cu statut juridic special, președintele și vicepreședinții adunării populare a unității teritoriale autonome cu statut juridic special, președinții comisiilor permanente ale adunării populare a unității teritoriale autonome cu statut juridic special, primarii și viceprimarii, pe parcursul mandatului lor, nu au dreptul să dețină alte funcții retribuite sau să cumuleze o altă funcție, prin contract sau acord, în întreprinderi străine sau întreprinderi și organizații mixte, în întreprinderi, instituții și organizații cu orice formă de organizare juridică, cu excepția activităților științifice, didactice și de creație.

În sensul art. 2 alin. (1) din Legea privind statutul alesului local, noțiunea de ales local vizează consilierii consiliilor satești (comunale), orașenești (municipale), raionale și consiliul municipal Chișinău, deputații în Adunarea Populară a Găgăuziei, primarii și viceprimarii, președinții și vicepreședinții raioanelor.

În temeiul art.8 alin.(1) din Legea privind statutul alesului local nr.768-XVI din 02.02.2000, alesul local care se află în unul din cazurile de incompatibilitate prevăzute la art.7 din prezenta lege va demisiona din funcția incompatibilă cu mandatul deținut sau își va depune mandatul în termen de 30 de zile de la apariția incompatibilității.

În temeiul art. 10 din Legea privind statutul alesului local nr. 768-XVI din 02.02.2000, alesul local este dator să fie demn de încrederea alegătorilor, să contribuie prin exemplu personal la consolidarea autorității administrației publice locale pe care o reprezintă, onorarea obligațiilor civice, asigurarea ordinii publice și la respectarea

legislației. Alesul local se află încontinuu în exercitarea mandatului pe toată durata acestuia.

Conform art. 19 din Legea nr. 132 din 17.06.2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, inspectorii de integritate desfășoară următoarele activități: a) primesc, colectează, centralizează și procesează date și informații cu privire la situația averilor deținute de persoane în timpul exercitării mandatelor, a funcțiilor publice și de demnitate publică, de asemenea cu privire la incompatibilitățile și conflictele de interese ale persoanelor care ocupă o funcție publică sau de demnitate publică; b) efectuează controlul averilor și privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor; c) efectuează controlul privind depunerea în termen a declarațiilor de avere și interese personale de către subiecții declarării; d) constată diferențele substanțiale, ținând cont de modificările intervenite în averea subiectului declarării în timpul exercitării mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică și în veniturile obținute de acesta în aceeași perioadă; e) examinează și soluționează conflictele de interese ale persoanelor prevăzute de Legea privind declararea averii și a intereselor personale; f) sesizează organizația publică în care activează subiectul declarării sau autoritatea responsabilă de numirea în funcție a acestuia în vederea încetării mandatului, a raporturilor de muncă ori de serviciu ale acestuia în cazul constatării unei stări de incompatibilitate sau a unui conflict de interese; g) întocmesc acte de constatare în condițiile legii; h) constată contravenții, examinează cauze contravenționale și aplică sancțiuni contravenționale.

Conform art. 28 din Legea cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, (1) Autoritatea efectuează controlul averii și al intereselor personale din oficiu ori la sesizarea unor persoane fizice sau juridice, în conformitate cu prevederile prezentei legi și ale metodologiei de efectuare a controlului averii și al intereselor personale și privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor. Sesizarea făcută de persoane fizice sau juridice cu rea-credință atrage după sine răspunderea juridică a celui care a făcut sesizarea. (3) Dacă se constată lipsa unor date din declarația de avere și interese personale, precum și în cazul nedepunerii sau al depunerii tardive a declarației, inspectorul de integritate inițiază controlul averii și al intereselor personale.

Conform art. 30 din Legea cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, (1) Sesizările depuse de persoanele fizice sau persoanele juridice de drept public sau de drept privat, precum și cele din oficiu se înregistrează imediat și se repartizează aleatoriu prin sistemul electronic de distribuire a sesizărilor. (2) Redistribuirea sesizărilor repartizate inspectorilor de integritate se poate face în condițiile alin. (1) în următoarele cazuri: a) imposibilitatea inspectorului de a-și exercita atribuțiile timp de cel puțin 30 de zile din

motive de boală, delegare, detașare, transfer sau eliberare din funcție; b) la solicitarea motivată a inspectorului căruia i-a fost repartizat dosarul de control; c) suspendarea din funcție a inspectorului în condițiile legii; d) starea de incompatibilitate a inspectorului; e) conflictul de interese în care se află inspectorul; f) neexaminarea sesizării, din motive imputabile inspectorului, pe o durată mai mare de 30 de zile.

Conform art. 37 din Legea cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, (1) După repartizarea aleatorie a sesizării de efectuare a controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor, inspectorul de integritate va dispune începerea controlului. (2) Prevederile art. 31, art. 32 alin. (3)-(5), art. 33, art. 34 alin. (2), art. 35 și 36 se aplică în mod corespunzător și în cadrul procedurii de inițiere a controlului și de control privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor.

Astfel, art. 31 alin. (1) din Legea menționată stipulează că, în termen de 15 zile de la data repartizării sesizărilor, inspectorul de integritate efectuează verificarea prealabilă a acestora. În cadrul verificării prealabile, inspectorul de integritate verifică respectarea condițiilor de formă și conținut ale sesizărilor și existența bănuielii rezonabile privind încălcarea regimului juridic de declarare a averii și a intereselor personale. Verificarea prealabilă include validarea datelor din declarațiile de avere și interese personale prin intermediul sistemului informațional e-Integritate. Verificarea prealabilă se finalizează cu emiterea unui proces-verbal de inițiere a controlului sau de refuz al inițierii controlului.

Conform art. 32 alin. (1) din Legea cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, în procesul de control al averii și al intereselor personale, inspectorul de integritate verifică datele și informațiile privind averea existentă a persoanei supuse controlului, precum și modificările patrimoniale intervenite pe durata exercitării mandatelor, a funcțiilor publice sau de demnitate publică. Controlul poate fi efectuat pe durata exercitării mandatelor, a funcțiilor publice sau de demnitate publică și în decursul a 3 ani după încetarea acesteia.

Conform art. 38 alin. (1) din Legea cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, în urma controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor, inspectorul de integritate emite un act de constatare în cazul în care stabilește că: a) persoana supusă controlului nu a declarat și nu a soluționat conflictul de interese sau a emis/adoptat un act administrativ, sau a încheiat direct ori prin intermediul unei persoane terțe un act juridic, sau a luat personal o decizie ori a participat la luarea unei decizii cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese; b) persoana supusă controlului s-a aflat ori se află în stare

de incompatibilitate; c) persoana supusă controlului a încălcat restricțiile prevăzute de lege. (3) Persoana poate contesta actul de constatare în condițiile stabilite la art. 36.

Potrivit art. 60 alin. (1), (4), (5) Cod administrativ, termenul general în care o procedură administrativă trebuie finalizată este de 30 de zile, dacă legea nu prevede altfel. (4) Din motive justificate legate de complexitatea obiectului procedurii administrative, termenul general poate fi prelungit cu cel mult 15 zile. Această prelungire are efect doar dacă este comunicată în scris participanților la procedura administrativă în termen de 30 de zile, împreună cu motivele prelungirii. (5) În mod excepțional, când în procedura administrativă se înregistrează cazuri de complexitate deosebită care necesită timp pentru prelucrarea documentelor, autoritatea publică poate stabili un termen mai mare pentru finalizarea procedurii administrative, care nu va depăși 90 de zile.

Potrivit art. 69 alin. (1) Cod administrativ, procedura administrativă se inițiază la cerere sau din oficiu. Procedura administrativă inițiată din oficiu începe odată cu efectuarea primei acțiuni procedurale, iar cea inițiată la cerere se consideră inițiată din momentul depunerii cererii.

Conform art. 31 Cod administrativ, actele administrative individuale și operațiunile administrative scrise trebuie să fie motivate.

Conform art. 32 Codul administrativ, procedura administrativă se structurează astfel încât participanții să poată înțelege fiecare etapă a procedurii. Dacă este necesară contribuția unui participant, acestuia i se comunică neîntârziat, într-un limbaj clar și ușor de înțeles, acțiunile care trebuie întreprinse. În condițiile legii, autoritățile publice trebuie să asigure participarea neîngrădită la procedura administrativă a persoanelor interesate.

Reieșind din prevederile menționate supra în coraport cu materialele cauzei, instanța constată că procedura de control efectuată de inspectorul de integritate din cadrul Autorității Naționale de Integritate în privința reclamantului *****, a fost efectuată în conformitate cu prevederile legale expuse, iar careva temeuri, ce țin de aspectul de procedură, ce ar duce la nulitatea acestuia nu se atestă.

În corespundere cu art. 39 Cod administrativ, orice persoană care revendică un drept vătămat de către o autoritate publică în sensul art. 17 sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri se poate adresa instanței de judecată competente.

Cu privire la fondul cauzei, instanța reține că, în acord cu art. 32 alin. (1) din Legea cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, în procesul de control al averii și al intereselor personale, inspectorul de integritate verifică datele și informațiile privind averea existentă a persoanei supuse controlului, precum și modificările patrimoniale intervenite pe durata exercitării mandatelor, a funcțiilor publice sau de demnitate publică. Controlul poate fi efectuat pe durata exercitării mandatelor, a funcțiilor publice sau de demnitate publică și în decursul a 3 ani după încetarea acesteia.

Conform art. 3 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 133 din 17.06.2016 privind declararea averii și intereselor personale, subiecți ai declarării averii și a intereselor personale sunt persoanele care dețin funcțiile de demnitate publică prevăzute în anexa la Legea nr. 199 din 16 iulie 2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică.

În speță, se constată că *****, în calitatea sa de președinte al raionului Ungheni, deținea statutul de subiect al declarării averii și intereselor personale, fiind supus prevederilor Legii nr. 768 din 02.02.2000 privind statutul alesului local, precum și celor ale Legii nr. 436 din 28.12.2006 privind administrația publică locală. Astfel, obligațiile de declarare au intervenit odată cu accederea sa în funcția publică de președinte al raionului Ungheni.

Conform art. 10 alin. (1) al Legii nr. 133 din 17.06.2016, controlul averii și al intereselor personale, al respectării regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor ale subiecților declarării se efectuează de către Autoritatea Națională de Integritate în conformitate cu Legea nr. 132 din 17 iunie 2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate.

Conform art. 16 al Legii nr. 133 din 17 iunie 2016 privind declararea averii și a intereselor personale, prevede că, subiectul declarării se află într-o stare de incompatibilitate în cazul în care pe lângă funcția publică sau de demnitate publică deține/exercită simultan o altă funcție, calitate sau activitate, fapt care este interzis prin Constituția Republicii Moldova și/sau prin alte acte legislative.

Subsecvent, având în vedere că reclamantul a optat pentru o funcție asupra căreia se aplică regimul juridic al incompatibilităților, a intervenit o situație de incompatibilitate, care a apărut odată cu accederea sa în funcție - președinte al raionului Ungheni. Această incompatibilitate trebuia soluționată înainte de expirarea termenului prevăzut de lege.

Conform art. 18 alin. (1) din Legea pre citată, subiecții declarării sânt obligați să comunice conducătorului organizației publice în care activează sau, după caz, Autorității Naționale de Integritate despre toate ofertele de muncă pe care aceștia intenționează să le accepte, dacă aceste locuri de muncă pot genera un conflict de interese. Comunicarea se face în scris, în termen de 3 zile de la primirea ofertei de muncă.

Conform art. 1 din Legea integrității nr. 82 din 25.05.2017, prezenta lege reglementează domeniul integrității în sectorul public la nivel politic, instituțional și profesional, responsabilitățile entităților publice, ale autorităților anticorupție și ale altor autorități competente pentru cultivarea, consolidarea și controlul integrității în sectorul public, domeniile importante pentru cultivarea integrității în sectorul privat în procesul de interacțiune cu sectorul public și pentru sancționarea lipsei de integritate în sectoarele public și privat.

Conform art. 3 din Legea nr. 82 din 25.05.2017, prevede că, agent public - persoană încadrată într-o entitate publică și care exercită o funcție publică, o funcție publică cu statut special, o funcție de demnitate publică, este angajată în cabinetul persoanei cu funcție de demnitate publică sau prestează servicii interes, public, precum și alesul local, integritate instituțională - integritatea profesională a tuturor agenților publici din cadrul entității publice, cultivată, controlată și consolidată de către conducătorul entității publice, precum și toleranța zero la incidentele de integritate admise de agenții publici; conducător al entității publice - persoană sau organ colegial responsabil de asigurarea măsurilor de integritate instituțională, precum și de sancționarea disciplinară, în limita competențelor, a incidentelor de integritate.

Conform art. 10 alin. (1) lit. d) din Legea menționată, climatul de integritate instituțională se cultivă prin realizarea următoarelor măsuri, respectarea regimului juridic al conflictelor de interese. Totodată, alin. (2) și alin. (3) al aceluiași articol prevăd că, responsabilitatea pentru cultivarea integrității instituționale în cadrul entităților publice aparține conducătorului și fiecărui agent public din aceste entități. Nerealizarea măsurilor prevăzute la alin. (1) duce la compromiterea climatului de integritate instituțională și a integrității în sectorul public, la apariția manifestărilor de corupție, la afectarea interesului public și atrage declanșarea măsurilor de control al integrității în sectorul public de către autoritățile anticorupție responsabile sau alte autorități cu competente specifice, precum și răspunderea conducătorilor entităților publice și a agenților publici, în modul stabilit de cap. VI.

Conform art. 12 alin. (2) lit. a) din Legea enunțată prevede că, în vederea respectării regimului juridic al incompatibilităților, al restricțiilor în ierarhie și al limitărilor de publicitate în cadrul entității publice, agentul public prevăzut la alin. (1) este obligat să își soluționeze stările de incompatibilitate în termen de o lună din momentul începerii mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu ori, în cazul în care încetarea situației de incompatibilitate în termenul dat nu depinde de voința sa, să prezinte probe privind întreprinderea cu bună-credință a acțiunilor de eliminare a acestei situații. Responsabilitatea pentru respectarea acestei obligații nu depinde de executarea de către conducătorul entității publice a obligației prevăzute la alin. (3) lit. a).

Pertinente speței sunt și prevederile Legii nr. 768 din 02.02.2000 privind statutul alesului local, care la art. 2 alin. (1) stabilește că, în sensul prezentei legi, noțiunea de ales local vizează consilierii consiliilor sătești (comunale), orășenești (municipale), raionale și consiliului municipal Chișinău, deputații în Adunarea Populară a Găgăuziei, primarii și viceprimarii, președinții și vicepreședinții raioanelor.

Totodată, art.7 alin.(1) din Legea menționată, stabilește că, mandatul alesului local este incompatibil cu: a) exercitarea altei funcții de demnitate publică; b) calitatea de

funcționar public în oficiile teritoriale ale Cămarilor de Stat; c) calitatea de funcționar public, de angajat în subdiviziunile autorităților administrației publice locale (aparatură președintelui raionului, primăriei, primărie și preturile municipiului Chișinău, direcții, secții și alte subdiviziuni), inclusiv ale Adunării Populare a Găgăuziei și ale Comitetului executiv a Găgăuziei; d) calitatea de șef, de șef adjunct (inclusiv interimatul acestor funcții) în structurile subordonate autorităților publice locale (instituții publice, servicii, întreprinderi municipale); e) alte cazuri stabilite prin lege, inclusiv cele prevăzute la art. 84 al Legii nr. 436-XV din 28 decembrie 2006 privind administrația publică locală.

Respectiv, art.84 alin.(1) al Legii privind administrația publică locală nr.436-XVI din 28.12.2006, statuează că, președintele și vicepreședintele raionului, guvernatorul unității teritoriale autonome cu statut juridic special, președintele și vicepreședinții adunării populare a unității teritoriale autonome cu statut juridic special, președinții comisiilor permanente ale adunării populare a unității teritoriale autonome cu statut juridic special, primarii și viceprimarii, pe parcursul mandatului lor, nu au dreptul să dețină alte funcții retribuite sau să cumuleze o altă funcție, prin contract sau acord, în întreprinderi străine sau întreprinderi și organizații mixte, în întreprinderi, instituții și organizații cu orice formă de organizare juridică, cu excepția activităților științifice, didactice și de creație.

Iar conform art.8 alin.(1) din Legea privind statutul alesului local nr.768-XVI din 02.02.2000, alesul local care se află în unul din cazurile de incompatibilitate prevăzute la art.7 din prezenta lege va demisiona din funcția incompatibilă cu mandatul deținut sau își va depune mandatul în termen de 30 de zile de la apariția incompatibilității.

Raportând prevederile normelor citate la circumstanțele cauzei, instanța de judecată concluzionează asupra temeiniciei actului de constatare *****din 19.08.2021, emis de Autoritatea Națională de Integritate în privința reclamantului *****, în partea în care s-a constatat încălcarea de către acesta a regimului juridic al incompatibilităților prin deținerea calității de administrator al ÎI „*****”, or, ***** devenind subiect al declarării, a încălcat regimul juridic al incompatibilităților, manifestat prin deținerea/exercitarea simultană a calității de fondator/conducător al ÎI „*****” și a mandatului de președinte al r-nului Ungheni.

La acest aspect, instanța de judecată reține poziția autorității publice precum că, ***** nu a întreprins măsurile impuse de lege, or, ultimul nu a soluționat starea de incompatibilitate în modul și termenul stabilit, continuând să dețină calitatea de fondator/conducător al ÎI „*****”, concomitent cu funcția de președinte al r-nului Ungheni, pe care o exercită din 22 noiembrie 2019.

Subsecvent, instanța conchide că, argumentele reclamantului *****, invocate în acțiune sunt neîntemeiate, or, actul de constatare *****din 19.08.2021, emis de

Autoritatea Națională de Integritate în privința lui *****, este unul legal și întemeiat în partea constatării încălcării regimului juridic al incompatibilității, autoritatea publică pârâtă respectând în acest sens procedura de emitere a actului administrativ, și anume, actul a fost emis de către un organ competent și în corespundere cu normele legii materiale aplicabile speței, iar contrariul în cadrul procesului de judecată organizat cu respectarea principiilor contradictorialității și al egalității de tratament nu a fost demonstrat.

Verificând legalitatea și temeinicia actului de constatare supus contestării în partea stabilirii sancțiunii de încetare a raporturilor de muncă, cu decăderea din dreptul de a exercita o funcția publică sau o funcție de demnitate publică în raport cu prevederile aplicabile la caz și criticile invocate, instanța de judecată constată că, actul de constatare *****din 19.08.2021, este pasibil anulării în partea enunțată.

Conform art. 23 alin. (1), (3) și (6) din Legea nr. 133 din 17 iunie 2016 privind declararea averii și a intereselor personale, încălcarea prevederilor prezentei legi atrage răspundere disciplinară, contravențională, civilă sau penală, după caz. Fapta subiectului declarării în privința căruia s-a constatat starea de incompatibilitate nesoluționată constituie temei pentru încetarea mandatului, a raporturilor de muncă ori de serviciu ale acestuia. În acest caz, prin derogare de la prevederile legilor speciale care reglementează răspunderea disciplinară, sancțiunile disciplinare ce pot fi aplicate pentru săvârșirea abaterii disciplinare nu pot consta în avertisment, mustrare sau mustrare aspră. Subiectul declarării eliberat sau destituit din funcție potrivit prevederilor alin. (3)-(5) este decăzut din dreptul de a mai exercita o funcție publică sau o funcție de demnitate publică, cu excepția funcțiilor electorale, pe o perioadă de 3 ani de la data eliberării sau destituirii din funcția publică ori de demnitate publică respectivă sau din data încetării de drept a mandatului său. Dacă persoana a ocupat o funcție eligibilă, ea nu mai poate ocupa aceeași funcție pe o perioadă de 3 ani de la încetarea mandatului.

Conform cu art. 39 alin. (1) lit. b), alin. (2) și (3) din Legea nr. 132 din 17 iunie 2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, în cazul în care se constată nedeclararea sau nesoluționarea unui conflict de interese ori încălcarea regimului juridic al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor, inspectorul de integritate după caz, emite un act de constatare în care solicită încetarea mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu ale subiectului declarării și aplică pentru acesta interdicția de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică. Inspectorul de integritate decide dacă dispune măsurile menționate la alin. (1) lit. b) în funcție de gradul de vinovăție al subiectului declarării, de natura abaterii, de numărul și durata abaterilor, de comiterea unor abateri similare anterior, de prejudiciul adus interesului public și de funcția publică deținută. Dacă actul de constatare rămâne definitiv, Autoritatea sesizează, în termen de cel mult 5 zile,

conducerea organizației publice sau a autorității responsabile de numirea în funcție a subiectului declarării în vederea încetării mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu ale acestuia.

Prin urmare, la caz, se constată că, potrivit pct. 2 și 3 din Actul de constatare *****din 19.08.2021, s-a decis: 2. Din moment ce actul rămâne definitiv sau definitivă și irevocabilă hotărârea judecătorească în cazul contestării acestuia, de către Autoritatea Națională de Integritate se asigură inițierea procedurii de ridicare a mandatului de președinte al r-nului Ungheni deținut de dl *****, în cazul neadoptării deciziei în cauză de către Consiliul r-nal Ungheni. 3. Din momentul ridicării mandatului în conformitate cu pct. 2, se decade dl *****, pe un termen de 3 ani, din dreptul de a mai exercita funcția de președinte de raion, precum și orice altă funcție de demnitate publică, cu înregistrarea mențiunii în Registrul de stat al persoanelor care au interdicție de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică.

Astfel, instanța de judecată atestă că, actul de constatare urmează a fi anulat în parte, întrucât inspectorul de integritate a omis să-și motiveze decizia de a-l decădea pe ***** din dreptul de a exercita o funcție publică sau o funcție de demnitate publică, inclusiv funcția de primar pe o perioadă de 3 (trei) ani de la data rămânerii definitivă a actului de constatare ori din data rămânerii definitivă și irevocabilă a hotărârii judecătorești prin care se confirmă existența stării de incompatibilitate.

Conform interpretării adecvate a normelor menționate anterior, instanța subliniază necesitatea de a preciza că, în procesul de impunere a sancțiunii de încetare a relațiilor de muncă și de interdicție a exercitării funcțiilor publice sau a demnităților publice, inspectorul de integritate este obligat să justifice, în contextul principiului proporționalității, aplicarea unei astfel de sancțiuni.

De asemenea, scopul instituirii acestor sancțiuni este de a menține integritatea subiecților declarării în activitatea pe care o desfășoară, servirea interesului public cu imparțialitate și obiectivitate, asigurarea transparenței și controlului public, responsabilizarea individuală și exemplul personal, iar măsurile prevăzute de legiuitor sub formă de sancțiuni sunt aplicate pentru garantarea exercitării cu imparțialitate a funcțiilor publice.

Această concluzie derivă din norma art. 29 Codul administrativ, care statuează că, orice măsură întreprinsă de autoritățile publice prin care se afectează drepturile sau libertățile prevăzute de lege trebuie să corespundă principiului proporționalității. O măsură întreprinsă de autoritățile publice este proporțională dacă: a) este potrivită pentru atingerea scopului urmărit în temeiul împuternicirii atribuite prin lege; b) este necesară pentru atingerea scopului; c) este rezonabilă. Măsura întreprinsă de autoritățile publice

este una rezonabilă dacă ingerința produsă prin ea nu este disproporțională în raport cu scopul urmărit.

Potrivit acestui principiu, o măsură este considerată proporțională dacă: a) este adecvată pentru realizarea scopului prevăzut de lege; b) este necesară pentru atingerea acestui scop; și c) este rezonabilă. O măsură este considerată rezonabilă dacă interferența pe care o produce nu este disproporționată în raport cu scopul urmărit. Principiu al proporționalității este crucial pentru a asigura că autoritățile publice nu abuzează de puterea lor și că drepturile și libertățile individuale sunt respectate. În acest context, sancțiunile menționate anterior trebuie să fie aplicate într-un mod care respectă acest principiu, asigurându-se că ele sunt adecvate, necesare și rezonabile în raport cu scopul urmărit.

Totodată, art. 137 Codul administrativ reglementează că, în exercitarea dreptului discreționar atribuit, autoritățile publice trebuie să acționeze cu bună-credință în limitele legal stabilite și cu respectarea scopului pentru care le-a fost atribuit dreptul. Dacă autoritatea publică poate decide discreționar și doar una din mai multe consecințe juridice este legală, atunci dreptul discreționar al autorității publice se reduce la alegerea consecinței juridice/soluției legale. Stările de fapt identice în esență se tratează identic. O tratare neidentică a două stări de fapt identice se admite numai dacă există un motiv obiectiv. Dacă într-un caz autoritatea publică și-a exercitat dreptul discreționar într-un anumit mod, atunci în cazuri similare ea este obligată să își exercite dreptul discreționar în același mod. Această regulă nu se aplică dacă autoritatea publică intenționează să își schimbe în viitor practica de exercitare a dreptului discreționar în cazuri similare.

Principiul statului de drept, care înglobează respectul pentru demnitatea și drepturile omului, generează obligația statului de a aplica instrumente juridice proporționale în cadrul dreptului administrativ pentru atingerea obiectivelor publice. Această obligație, având în vedere impactul său asupra interesului public, dictează și caracteristicile specifice ale procedurii administrative. Astfel, orice măsură întreprinsă de autoritățile publice trebuie să fie în conformitate cu principiul proporționalității, asigurând că este adecvată, necesară și rezonabilă pentru realizarea scopului urmărit, conform normelor prevăzute în art. 29 din Codul administrativ.

În acest context, aplicarea corectă a principiului proporționalității de către instanțele de jurisdicție administrativă, aplicarea corectă a potențialului testului proporționalității - poate avea un impact enorm asupra asigurării ordinii de drept și a statului de drept în activitățile realizate de subiecții puterii.

Din punct de vedere conceptual, proporționalitatea acțiunilor administrative, mai ales la emiterea unui act administrativ individual, constă în obligația organelor statului de a nu permite ingerința în drepturile cetățeanului, decât în condițiile legii, într-o manieră

armonioasă și echilibrată și numai atunci când aceasta este cerută de interesul public, fără a afecta esența drepturilor subiective. Este posibil să se interfereze cu drepturile omului prin activitate administrativă, dar această acțiune trebuie să fie proporțională cu scopul legitim urmărit, să fie adecvată, necesară și rezonabilă.

Astfel că, proporționalitatea, constituie un element obligatoriu care reflectă în aplicare principiul legalității activității administrative. Controlul judiciar efectiv obligă instanța de contencios administrativ să verifice respectarea acestei axiome legale de către autoritățile publice.

Conform art. 225 alin. (1) Cod administrativ, instanța de judecată nu este competentă să se pronunțe asupra oportunității unui act administrativ. (2) Verificarea exercitării de către autoritatea publică a dreptului discreționar se limitează la faptul dacă autoritatea publică: a) și-a exercitat dreptul discreționar; b) a luat în considerare toate faptele relevante; c) a respectat limitele legale ale dreptului discreționar; d) și-a exercitat dreptul discreționar conform scopului acordat prin lege. (3) În cazul în care au fost emise acte administrative individuale și normative referitoare la securitatea națională a Republicii Moldova, la exercitarea regimului stării excepționale, la măsurile de urgență luate de autoritățile publice în vederea combaterii calamităților naturale, a incendiilor, a epidemiilor, a epizootiilor și a altor fenomene similare, instanța de judecată poate fi sesizată doar pentru exercitarea controlului următoarelor circumstanțe: a) existența situației excepționale la data la care a fost emis actul; b) competența autorității publice de a emite actul; c) existența interesului public care justifică emiterea actului administrativ; d) imposibilitatea efectivă a autorității publice de a emite actul în condiții obișnuite. (4) Alte limitări ale examinării judiciare în cauzele de contencios administrativ sunt reglementate expres prin legi speciale.

Este important de subliniat că dreptul discreționar al autorității publice se referă la capacitatea acesteia de a alege între diverse rezultate juridice, implicând astfel libertatea autorității publice de a lua decizii și/sau de a alege măsura pe care o va aplica. Cu toate acestea, în exercitarea acestui drept discreționar, autoritatea publică nu este liberă să adopte o soluție pur și simplu în funcție de propriile convingeri sau dorințe. Activitatea administrativă și soluția adoptată trebuie să se bazeze pe respectarea principiului legalității, să fie rezultatul unei conduite exercitate cu bună-credință, în cadrul limitelor stabilite de lege și cu respectarea scopului pentru care i-a fost conferit dreptul. Acest lucru înseamnă că, deși autoritatea publică are un anumit grad de libertate în luarea deciziilor, aceasta trebuie să se asigure că deciziile sale sunt proporționale, necesare și rezonabile în raport cu scopul urmărit, conform principiului proporționalității.

Totodată, fiecare hotărâre care își exercită competența administrativă trebuie să conțină analiza testului de proporționalitate a activității administrative. Respectarea

proportionalității acțiunilor administrative constituie responsabilitatea autorităților administrative. Un act administrativ, ca orice altă măsură suverană, trebuie să respecte și principiul proportionalității.

Astfel, orice măsuri luate de autoritățile publice care ating drepturile și libertățile prevăzute de lege trebuie să respecte principiul proportionalității. Sintagma „ar trebui”, folosită de legiuitorul Republicii Moldova în textul articolului 29 din Codul administrativ, înseamnă datoria absolută a autorităților publice de a respecta proportionalitatea la luarea măsurilor oficiale, precum și datoria instanței de a verifica respectarea proportionalității, mai ales în cazurile de depunere a unei cereri de contestare. Principiul proportionalității decurge în mod inerent dintr-o înțelegere și acceptare a statului de drept și are ca scop protejarea cetățenilor de administrația publică disproporționată. Astfel, mijloacele pentru atingerea unui anumit scop trebuie să fie adecvate, necesare și rezonabile. Măsura este adecvată numai dacă poate atinge scopul dorit și este necesară numai dacă nu există alte mijloace la fel de adecvate care să nu încalce drepturile persoanei în cauză. Mai mult, legătura dintre scop și mijloace nu trebuie să fie neîntemeiată. Încălcarea principiului proportionalității nu poate fi înlăturată și duce la nelegalitatea actului administrativ în ansamblul său.

De asemenea, instanța subliniază că, în procesul de emitere a unui act de constatare, inspectorul de integritate trebuie să ia în considerare și scopul Legii nr. 132 din 17 iunie 2016 privind Autoritatea Națională de Integritate, așa cum a fost definit de legiuitor în art. 1, alin. (2) - instituirea măsurilor de prevenire și combatere a îmbogățirii nejustificate, a conflictelor de interese, a situațiilor de incompatibilitate, precum și a încălcării regimului juridic al restricțiilor și limitărilor. Simultan, inspectorul de integritate are responsabilitatea de a decide dacă impune aplicarea măsurilor prevăzute de art. 39 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 132 din 17 iunie 2016 privind Autoritatea Națională de Integritate, luând în considerare gradul de culpabilitate al persoanei care face declarația, natura abaterii, numărul și durata abaterilor, existența unor abateri similare anterioare, prejudiciul adus interesului public și funcția publică ocupată.

La caz, inspectorul de integritate a omis să motiveze necesitatea aplicării sancțiunilor în privința lui *****, prin prisma principiului proportionalității, invocând în motivarea aplicării acestui principiu, doar teze generale, care nu au fost raportate la obiectul încălcărilor admise de aceasta.

Pornind de la argumentele și analizele reflectate mai sus, având în vedere natura abaterilor, numărul și durata abaterilor, prejudiciul adus interesului public și funcției publice deținute, instanța constată că, inspectorul de integritate neîntemeiat a ajuns la concluzia de a-l decădea pe ***** din dreptul de a exercita o funcție publică sau o funcție de demnitate publică, inclusiv funcția de primar pe o perioadă de 3 (trei) ani de la data

rămânerii definitivă a actului de constatare ori din data rămânerii definitivă și irevocabilă a hotărârii judecătorești prin care se confirmă existența stării de incompatibilitate, or, acestea în mod evident aduc atingere drepturilor subiectului declarării, în special dreptului de a deține funcții publice.

Astfel, se reține că, Autoritatea Națională de Integritate, conducându-se de principiul proporționalității, urma să-și motiveze aplicarea sancțiunii de încetare a raporturilor de muncă ori de serviciu ale subiectului declarării. În condițiile speței, din analiza actului de constatare întocmit în privința lui *****, nu rezultă că, inspectorul de integritate ar fi examinat cel puțin situația prin prisma analizei principiului proporționalității, atunci când a dispus aplicarea sancțiunilor pentru încălcarea regimului juridic al incompatibilităților.

Mai mult ca atât, la aplicarea măsurilor restrictive, inspectorul de integritate nu a ținut cont de raționamentele art. 39 alin. (5) din Legea nr. 132 din 17 iunie 2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate care stabilesc expres că, la aprecierea faptului dacă sunt aduse daune interesului public se va ține cont în principal de caracterul sistematic sau unitar al abaterii, de numărul de persoane afectate, de mărimea prejudiciului material cauzat, de consecințele abaterii la nivel local, național sau internațional, de afectarea reputației autorității/instituției publice sau a bunei funcționări a acesteia, precum și de alte circumstanțe care ar afecta interesul public.

Aceste circumstanțe odată în plus denotă, că actul de constatare emis în privința lui *****, în partea pct. 2 și 3, este contrar dispozițiilor art. 29 Codul administrativ, așa cum, inspectorul de integritate nu a motivat în nici un mod proporționalitatea sancțiunilor aplicate în raport cu pretensele încălcări admise de reclamantul. Totodată, actul de constatare contestat, în partea pct. 2 și 3 contravine și prevederilor art. 137 alin. (4) Codul administrativ, care stipulează că, dacă într-un caz autoritatea publică și-a exercitat dreptul discreționar într-un anumit mod, atunci în cazuri similare ea este obligată să își exercite dreptul discreționar în același mod. Or, din analiza actului de constatare contestat de Cotorcea Leonid, nu rezultă că inspectorul de integritate ar fi justificat suficient necesitatea aplicării sancțiunilor prevăzute de Legea nr. 133 din 17 iunie 2016 privind declararea averii și a intereselor personale.

Din considerentele expuse mai sus, instanța ajunge la concluzia că, acțiunea înaintată de ***** către Autoritatea Națională de Integritate cu privire la anularea actului de constatare nr. 262/17 din 11.11.2020, urmează a fi admisă parțial, cu anularea pct. 2 și 3 din Actul de constatare *****din 19.08.2021, întocmit de Autoritatea Națională de Integritate în privința lui Cotorcea Leonid.

Cu privire la pct. 1 în partea „deținând funcția de președinte al AO „Asociația Raională de Volei Ungheni”.

Conform art. 23 Cod administrativ,

(1) Autoritățile publice și instanțele de judecată competente acționează respectând principiul egalității și nediscriminării.

(2) Autoritățile publice și instanțele de judecată competente trebuie să trateze în mod egal persoanele aflate în situații similare. Orice diferență de tratament trebuie justificată în mod obiectiv.

(3) Atît în cadrul procedurii administrative, cît și în cadrul procedurii de contencios administrativ sau ca rezultat al acestora, nicio persoană nu poate beneficia de privilegii, nu poate fi dezavantajată, lipsită de drepturi sau scutită de obligații pe motiv de rasă, origini familiale, sex, limbă, cetățenie, apartenență etnică, religie, convingeri politice sau ideologice, educație, situație economică, condiție socială.

Instanța remarcă că, partea reclamantă a anexat la materialele cauzei actul de constatare nr. 387/08 din 10 decembrie 2021 și nr. 387/08 din 10 decembrie 2021.

Potrivit actului de constatare nr. 387/08 din 10 decembrie 2021, emis de inspectorul de integritate superior Ion Nicolaev în cadrul Autorității Naționale de Integritate, s-a stabilit că domnul Carp Lilian, deputat în Parlamentul Republicii Moldova, nu a încălcat regimul juridic al incompatibilităților. Controlul a fost inițiat pe baza unei sesizări din oficiu, care viza exercitarea simultană a mandatului de deputat și a funcției de președinte al AO „Federația de Polo pe Apă din Republica Moldova”. Inspectorul de integritate a constatat că funcția de președinte al acestei asociații era una obștească, neremunerată, și nu constituia o funcție incompatibilă cu mandatul de deputat. În temeiul art. 37 alin. (2) din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, inspectorul a emis actul prin care a concluzionat că nu s-a constatat o încălcare a regimului juridic al incompatibilităților de către domnul Carp Lilian.

Potrivit actului de constatare nr. 388/08 din 10 decembrie 2021, emis de inspectorul de integritate superior Ion Nicolaev în cadrul Autorității Naționale de Integritate, s-a stabilit că domnul Dodon Igor, ex-președinte al Republicii Moldova, nu a încălcat regimul juridic al incompatibilităților. Controlul a fost inițiat pe baza unei sesizări din oficiu, care viza exercitarea simultană a funcției de Președinte al Republicii Moldova și a funcției de președinte al Asociației Obștești „Federația de Șah a Republicii Moldova”. Inspectorul de integritate a constatat că funcția de președinte al Asociației era exercitată pe baze obștești, fără remunerare, iar această activitate nu constituie o funcție incompatibilă cu mandatul de Președinte al Republicii Moldova. În temeiul art. 37 alin. (2) din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, inspectorul a emis actul prin care a concluzionat că nu s-a constatat o încălcare a regimului juridic al incompatibilităților de către domnul Dodon Igor.

Astfel, din examinarea actelor de constatare anexate la dosar de către reclamant, instanța observă că Autoritatea Națională de Integritate a concluzionat, în cazurile similare ale domnilor Carp Lilian, deputat în Parlamentul Republicii Moldova, și Dodon Igor, fost Președinte al Republicii Moldova, că exercitarea funcției de președinte al unor asociații obștești neremunerate nu constituie o incompatibilitate cu funcțiile deținute, având în vedere natura obștească și neremunerată a acestor funcții. În aceste situații, s-a considerat că exercitarea acestor funcții nu contravine regimului juridic al incompatibilităților stabilit de lege.

Cu toate acestea, în speța reclamantului *****, deținerea unei funcții similare, cea de președinte al Asociației Obștești „Asociația Raională de Volei Ungheni”, a fost calificată de Autoritatea Națională de Integritate ca reprezentând o stare de incompatibilitate nesoluționată în termenul legal, ce contravine prevederilor legale referitoare la regimul juridic al incompatibilităților aplicabil funcției de președinte de raion. Această incompatibilitate a fost considerată suficient de gravă încât să justifice aplicarea sancțiunii de încetare a mandatului de președinte al raionului Ungheni deținut de reclamant, cu toate că funcția în cadrul asociației obștești era, la fel, una neremunerată și obștească.

Prin urmare, instanța constată o aparentă discrepanță în interpretarea și aplicarea regimului juridic al incompatibilităților de către autoritatea publică. Or, constituie o diferență de tratament juridic aplicat în raport cu situații de fapt similare, în absența unor justificări obiective și rezonabile care să susțină o astfel de abordare diferențiată. În speță, Autoritatea Națională de Integritate a considerat că exercitarea funcției de președinte al asociației obștești, de către alte persoane care dețineau funcții publice de demnitate, nu a generat o stare de incompatibilitate, pe motiv că funcțiile respective erau neremunerate și obștești. Cu toate acestea, în cazul reclamantului *****, deși circumstanțele esențiale sunt similare, deținerea funcției de președinte al unei asociații obștești a fost apreciată ca fiind în contradicție cu regimul incompatibilităților prevăzut de lege, fără a fi oferite motive întemeiate care să justifice acest tratament distinct.

În speță, Autoritatea Națională de Integritate a exercitat dreptul său discreționar în vederea evaluării existenței sau inexistenței unei stări de incompatibilitate în raport cu diferite categorii de subiecți de drept public. Cu toate acestea, prin aplicarea unei abordări diferențiate față de reclamantul *****, în calitatea sa de președinte al raionului Ungheni, în comparație cu alte persoane aflate în situații similare, autoritatea a adoptat o soluție distinctă, în lipsa unor criterii obiective care să justifice tratamentul diferențiat, ce constituie o încălcare a principiului egalității și nediscriminării.

În aceste condiții, instanța constată că exercitarea dreptului discreționar de către autoritatea publică a depășit limitele impuse, conducând la o aplicare neuniformă a normelor juridice, contrară exigențelor de legalitate și echitate.

La caz, Autoritatea Națională de Integritate a adoptat o abordare neunitară în interpretarea și aplicarea regimului incompatibilităților, aplicând un tratament juridic diferențiat în cazuri similare.

Din considerentele expuse mai sus, instanța ajunge la concluzia că, acțiunea înaintată de ***** către Autoritatea Națională de Integritate cu privire la anularea actului de constatare nr. 262/17 din 11.11.2020, urmează a fi admisă parțial, cu anularea pct. 1 în partea „deținând funcția de președinte al AO „Asociația Raională de Volei Unegheni”, întocmit de Autoritatea Națională de Integritate în privința lui Cotorcea Leonid.

Conform art. 224 alin. (1) lit. a) și f) Cod administrativ, examinând acțiunea în contencios administrativ în fond, instanța de judecată adoptă una dintre următoarele hotărâri: în baza unei acțiuni în contestare, anulează în tot sau în parte actul administrativ individual, precum și o eventuală decizie de soluționare a cererii prealabile, dacă acestea sunt ilegale și prin ele reclamantul este vătămat în drepturile sale; în baza unei acțiuni în realizare, obligă la acțiune, tolerare sau inacțiune, dacă o astfel de pretenție a reclamantului este întemeiată; respinge acțiunea ca fiind neîntemeiată, dacă nu sunt îndeplinite condițiile de adoptare a unei hotărâri prevăzute la lit. a)-e).

În conformitate cu prevederile art. art. 232, 224 - 226 din Codul administrativ, instanța de judecată, -

H o t ă r ă ș t e:

Se admite parțial cererea de chemare în judecată depusă de ***** către Autoritatea Națională de Integritate cu privire la anularea actului de constatare ***** din 19.08.2021.

Se anulează pct. 1 în partea „deținând funcția de președinte al AO „Asociația Raională de Volei Unegheni”, pct. 2 și 3 din Actul de constatare ***** din 19.08.2021, întocmit de Autoritatea Națională de Integritate în privința lui *****.

În rest, pretențiile reclamantului se resping ca neîntemeiate.

Hotărârea cu drept de apel la Curtea de Apel Chișinău în termen de 30 zile din data pronunțării dispozitivului hotărârii, prin intermediul Judecătoriei Chișinău (sediul Centru). Motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data comunicării hotărârii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată.

Președintele ședinței,

judcător
Sîrbu

Victor